

Bijbelstudie: Onwankelbaar Verankerd – Geloofszekerheid vanuit de Schrift

Lezen: 1 Johannes 5:1-15.

Inleiding: De vraag naar zekerheid

Veel gelovigen worstelen weleens met de vraag: "Ben ik wel écht een kind van God?"

Geloofszekerheid is geen vanzelfsprekendheid in het christelijk leven, maar wel een kostbaar goed waar de Schrift vol van is. Soms wordt gedacht dat twijfel nederig is en zekerheid getuigt van hoogmoed. De Schrift laat echter zien dat God wil dat Zijn kinderen rusten in de zekerheid van Zijn heil. Deze Bijbelstudie onderzoekt de grond, de vrucht en de aanvechting van de geloofszekerheid.

1. De grond van de zekerheid: Buiten onszelf

De grootste fout die een gelovige kan maken bij het zoeken naar zekerheid, is het blikveld naar binnen richten. Wie naar zijn eigen hart, eigen prestaties of eigen gevoelens kijkt, vindt een wankel basis. Ons hart is immers "arglistig, meer dan enig ding, ja, dodelijk krank" (Jeremia 17:9).

De vaste grond van de geloofszekerheid ligt volledig buiten ons, namelijk in het volbrachte werk van Jezus Christus en de onveranderlijke beloften van God. In Romeinen 5:1 stelt de apostel Paulus: "Wij dan rechtvaardig gemaakt zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God door onzen Heere Jezus Christus."

Let hier op de grammaticale structuur: "rechtvaardig gemaakt zijnde" is een voltooide passieve handeling. Het is gebeurd. Het resultaat is vrede met God. Deze vrede hangt niet af van onze dagelijkse vorm, maar van het Lam dat geslacht is. God kan niet terugkomen op het offer van Zijn Zoon. Hebreëen 6:19 noemt deze hoop dan ook "een anker der ziel, dat zeker en vast is". Een anker werpt men uit mét het schip, maar het grijpt zich vast in de bodem buiten het schip. Zo grijpt het geloof moed buiten zichzelf, in de rots Christus.

2. De getuigenis van de Geest: Vanbinnen bevestigd

Hoewel de grond van de zekerheid buiten ons ligt, bewerkt de Heilige Geest de toeëigening en de bewuste ervaring daarvan vanbinnen. Geloofszekerheid is geen kille, verstandelijke rekensom, maar een levend getuigenis.

Paulus schrijft in Romeinen 8:15-16: "Want gij hebt niet ontvangen den Geest der dienstbaarheid wederom tot vreze; maar gij hebt ontvangen den Geest der aanneming tot kinderen, door Welken wij roepen: Abba, Vader! De Geest Zelf getuigt met onzen geest, dat wij kinderen Gods zijn."

De Statenvertaling gebruikt hier treffend het woord "dienstbaarheid", wat duidt op de angst van een slaaf die bang is voor straf. De Geest van God verdrijft die slaafse vrees. Hij overtuigt de gelovige van zijn adoptie (aanneming tot kind). Dit getuigenis van de Geest rijmt altijd met het

Woord van God. De Geest fluistert geen nieuwe waarheden, maar verlicht de Schriften zodat de gelovige de beloften persoonlijk durft te omarmen en God mag aanroepen als "Abba, Vader".

3. De vrucht van de zekerheid: Kenmerken van het nieuwe leven

Een ware geloofszekerheid leidt nooit tot zorgeloosheid of een zedeloos leven. Integendeel, de zekerheid van Gods liefde stimuleert de praktijk van de godzaligheid. In de eerste brief van Johannes vinden we een belangrijk pastoraal doel: "Deze dingen heb ik u geschreven, die gelooft in den Naam van den Zoon Gods; opdat gij weet, dat gij het eeuwige leven hebt" (1 Johannes 5:13).

Johannes geeft in zijn brief verschillende kenmerken (of 'kentekenen') waaraan het ware geloof gekend kan worden:

Het liefhebben van de broeders: "Wij weten, dat wij overgegaan zijn uit den dood in het leven, diewijl wij de broeders liefhebben" (1 Johannes 3:14).

Het bewaren van Zijn geboden: "En hieraan kennen wij, dat wij Hem gekend hebben, zo wij Zijn geboden bewaren" (1 Johannes 2:3).

Het breken met de zonde: "Een iegelijk, die uit God geboren is, die doet de zonde niet" (1 Johannes 3:9 – dit betekent niet dat een gelovige volmaakt is, maar dat de zonde geen heersende praktijk meer is).

Deze vruchten zijn niet de béwerker van onze zaligheid, maar wel de bewijzen ervan. Zoals men aan de vruchten de boom herkent, zo herkent de gelovige aan de verandering in zijn leven dat God in hem werkt.

4. Aanvechting en strijd: Als de zekerheid wankelt

Als zekerheid mogelijk is, waarom twijfelen er dan toch zoveel vrome christenen? De Schrift verzwijgt de strijd niet. Zekerheid kan tijdelijk worden overschaduwd door verschillende oorzaken: een inzinking in het gebedsleven, het toegeven aan een specifieke zonde, of door geestelijke verlaten.

David roept in de Psalmen regelmatig uit: "Heere, waarom verwerpt Gij mijn ziel, en verbergt Gij Uw aangezicht voor mij?" (Psalm 88:15). En in Psalm 42 horen we de klacht: "Mijn ziel is diep bedrukt in mij".

Er is een wezenlijk verschil tussen het bezit van het geloof en de verzekerdheid van het geloof. Een kind in de wieg is erfgenaam van zijn vader, ook al beseft of begrijpt het kind dat zelf op dat moment nog niet. Zo kan het ware geloof aanwezig zijn als een klein, rokend vlaserijtje, zonder dat de volle overtuiging ervaren wordt. De Dordtse Leerregels (een klassiek gereformeerd belijdenisgeschrift dat nauw verweven is met de Statenvertaling-traditie) stellen dat gelovigen soms strijden met ernstige twijfels, maar dat God hen nooit geheel verlaat. De twijfel drijft de gelovige juist weer uit naar de troon der genade.

Conclusie:

Volharden in het opzien naar Jezus

Geloofszekerheid is geen statisch bezit dat we eenmalig incasseren. Het is een dynamische realiteit die gevoed wordt door het omgaan met de Heere. Hoe worden we versterkt in de

zekerheid? Door te doen wat Hebreeën 12:2 zegt: "Ziende op den oversten Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus".

Zekerheid groeit niet door naar onszelf te staren, maar door te staren naar de gekruisigde en opgestane Zaligmaker. Wiens oog op Hem gevestigd blijft, zal ervaren dat Zijn Woord de absolute en onwankelbare waarheid is

Gespreksvragen

1. De grond van zekerheid: Romeinen 5:1 spreekt over "rechtvaardig gemaakt zijnde uit het geloof". Waarom is het zo belangrijk dat de grond van onze zekerheid volledig buiten onszelf ligt? Wat gebeurt er met onze zekerheid als we deze funderen op onze eigen bekeringsemoties of goede werken?
2. De rol van gevoel: Geloofszekerheid en het gevoel van Gods nabijheid vallen niet altijd samen. Hoe kunnen we vasthouden aan Gods beloften (zoals in Hebreeën 6:19, het anker) op momenten dat we ons geestelijk 'leeg' of door God verlaten voelen?
3. Het getuigenis van de Geest: Romeinen 8:16 zegt dat de Geest getuigt met onze geest. Hoe herken je dit getuigenis in de praktijk van het dagelijks leven? Hoe voorkom je hierbij het gevaar van zelfbedrog of subjectivisme?
4. De kentekenen in 1 Johannes: Johannes noemt concrete kenmerken van het leven met God, zoals de liefde tot de broeders (1 Johannes 3:14). Functioneren deze Bijbelse kentekenen in uw/jouw leven als een bemoediging of juist als een bron van nieuwe twijfel? Hoe behoren we hier pastoraal mee om te gaan?
5. Strijd en aanvechting: De Psalmen staan vol met klachten over de afwezigheid van God. Is twijfel een teken van ongeloof, of kan twijfel juist ook een kenmerk zijn van het ware, levende geloof dat de Heere niet missen kan? Wat is het verschil tussen wezenlijke twijfel en onverschilligheid?
6. Praktische bemoediging: Wat zou je op basis van de besproken Schriftgedeelten aanraden aan een medechristen die al jaren trouw de Schrift onderzoekt, maar telkens zegt: "Ik mis de vrijmoedigheid om te geloven dat het voor mij is"? Welke concrete tekst uit de Statenvertaling zou je hem of haar meegeven?